Historia Stowarzyszenia Hodowców Ptaków „CANARIA 02” w Poznaniu

Walenty Dzikowski hodował kanarki od 1895 roku. To dzięki jego inicjatywie 17 marca 1902 roku w Poznaniu zebrało się 8 panów, którzy założyli pierwsze w Polsce stowarzyszenie skupiające hodowców i miłośników ptaków. Dzięki kronikom prowadzonym od 1902 roku wiemy jaki przebieg miało to pierwsze, założycielskie zebrania.

Panowie Urban, Giemzer, Heimrath, Chiller, Perkowski, Dzikowski, Wechniewski i Schilling spotkali się w celu założenia Stowarzyszenia Hodowców Kanarków i Ochrony Ptactwa. Inicjatorem zebrania oraz prowadzącym był pan Urban. Omówiono w kolejności następujące punkty obrad:

1. Postanowiono zawiązać Stowarzyszenie Hodowców Kanarków i Ochrony Ptactwa.
2. Omówiono celowość zawiązania Stowarzyszenia, sprawy hodowli i ochrony ptactwa oraz organizacji wystaw.
3. Wybrano zarząd w następującym składzie:

- Przewodniczący – p. Urban
- Zastępca Przewodniczącego – p. Heimrath
- Sekretarz – p. Schilling
- Skarbnik – Giemzer
- Członkowie Zarządu – Chiller i Perkowski.

4. Ustalono termin zebrań na każdą pierwszą środę miesiąca.
5. Ustalono wysokość składek (1,10 M na kwartał) oraz wpisowego (1,00 M).

Sekretarz sporządził protokół z zebrania w księdze (kronice), który został odczytany, przyjęty i podpisany przez wszystkich zgromadzonych hodowców. Na tym zakończono pierwsze założycielskie posiedzenie Stowarzyszenia Hodowców Kanarków i Ochrony Ptactwa.

Niedługo po zebraniu założycielskim Stowarzyszeni zostało zalegalizowane przez władze pruskie i działało przez kolejne 12 lat. Mimo, iż należeli doń nie tylko Polscy ale również Niemieccy hodowcy, a zebrania i księgi były prowadzone w języku niemieckim to była to ostoja Polskości. Ludzie tam zrzeszeni działali pod hasłem „Walczmy o pokój”, żył w nich duch wolności, niepodległości.

Ostatnie przedwojenne zebranie odbyło się 3 maja 1914 roku. Na kolejne 4 lata czyli okres I wojny światowej Stowarzyszenie zostało zawieszone. Brak jest informacji o tym co działo się z hodowcami i ich kanarkami w czasie działań zbrojnych, które miały miejsce w Europie.

Następna informacja znajdująca się w kronice i ostatnia w języku niemieckim datowana jest na 1 września 1918 roku. Kolejny wpis już w języku Polskim to protokół z zebrania, które odbyło się 10 kwietnia 1921. Czytamy, że Stowarzyszenie nosi nazwę Towarzystwo Hodowli Kanarków i Ochrony Ptaków Leśnych w Poznaniu. Spotkanie rozpoczął Jan Kirch słowami „Szczęść Boże”. Omówił historię działalności Towarzystwa przed wojną. Na spotkaniu przyjęto nowych członków oraz wybrano nowy zarząd. Ustalono terminy zebrań oraz dyskutowano o hodowli ptaków.

Obecnych było 11 członków.

W latach 1921-22 podczas zebrań dyskutowano min. o hodowli, obrączkach rodowych, zakupie klatek wystawowych i akcesoriów oraz o możliwościach zdobycia pieniędzy na rozwój Towarzystwa. Jednakże najważniejszą kwestią były sprawy związane z organizacją pierwszego konkursu i wystawy śpiewaków. Powołano sztab osób działających w tej sprawie.

W grudniu 1922 roku odbyła się w Poznaniu pierwsza w Polsce wystawa oraz konkurs śpiewu kanarków szlachetnych. Hodowcy wystawili 17 kolekcji śpiewaków (8 w klasie powszechnej i 9 w klasie chowu własnego). Ptaki oceniał niemiecki ekspert G. Weihmann. Był niezmiernie zadowolony z ciepłego przyjęcia oraz wysokiej jakości, którą prezentowały wyhodowane w Poznaniu kanarki. Obiecał reklamować poznańskie Towarzystwo w Niemczech oraz zachęcać swoich rodaków do wystawiania śpiewaków w Polsce.
Po konkursie odbyła się uroczysta kolacja, w której uczestniczyło blisko 50 osób. Uroczystość uprzyjemniały występy muzyków oraz przemowy członków Towarzystwa. Następnego dnia wystawa była otwarta dla publiczności. Cieszyła się dużym zainteresowaniem, gdyż hodowcy dołożyli wszelkich starań by rozreklamować to wydarzenie poprzez gazetę, radio oraz plakaty rozwieszane w mieście. Całe przedsięwzięcie zostało uznane za bardzo udane, a dokładny jego opis znajduje się na ostatnich kartach pierwszej kroniki.

Lata 1923 – 1952 to okres, z którego nie posiadamy zbyt wielu pamiątek. W drugiej kronice znajduje się tylko kilka wzmianek z działalności Towarzystwa w tym czasie, a są to:
1. Pamiątkowe zdjęcie z 1927 roku przedstawiające hodowców uczestniczących w obchodach 25-lecia istnienia Towarzystwa Hodowli Kanarków i Ochrony Ptaków Leśnych w Poznaniu.
2. Dwa zdjęcia wykonane w grudniu 1937 roku kiedy to świętowano jubileusz 35-lecia istnienia Towarzystwa połączony z wystawą o tytuł Mistrza Polski. Pierwsze zdjęcie przedstawia wszystkich uczestników uroczystości, a drugie Mistrzów Polski z 1937 roku. W konkursie kanarków szlachetnych brało udział 50 kolekcji.
3. Piękna pamiątka z życzeniami z okazji jubileuszu 45-lecia istnienia od hodowców z Ostrowa Wielkopolskiego. W 1947 roku powstał Centralny Związek Hodowców Kanarków w Polsce, a poznańskie Towarzystwo podobnie jak bratnie z Ostrowa zostało przekształcone w oddział. Od tego roku nosiło nazwę CZHK „Canaria 02” o. Poznań.

Druga kronika przepięknie ozdobiona kolorowymi rysunkami oraz wieloma zdjęciami zaczyna się od odezwy ówczesnego prezesa Franciszka Okoniewskiego datowanej na 20 grudnia 1952 roku. Pismo zaczyna się od pięknych słów: „Bacz by Twoim było celem być i ptactwa przyjacielem.”
W pierwszym akapicie prezes opisuje w skrócie historię powstania Towarzystwa w Poznaniu. Wspomina, że założyciele działali pod hasłem „walczmy o pokój”. Dalej pisze, iż hodowcy sportu kanarczarskiego w Polsce Ludowej przyłączą się do walki z szkodnikami ptactwa pożytecznego. Zachęca do ochrony i pomocy ptakom leśnym, które są naszymi sprzymierzeńcami, gdyż żywią się owadami zagrażające uprawą rolnym oraz uprzykrzającymi nam życie. Wspomina o szpakach, które są wybawieniem dla rolników, ponieważ skutecznie tępią stonkę ziemniaczaną. Ptaki uprzyjemniają nam czas swoimi radosnymi śpiewami, dlatego też powinniśmy walczyć z ich wrogami oraz zajmować się ich hodowlą by dawały nam radość oraz byśmy poznawali ich biologię. Tekst kończy słowami „Cześć wspólnej pracy.”

„Canaria 02” obchodziła swój złoty jubileusz w 1952 roku. Do poznańskiego oddziału należało wtedy 44 hodowców ze stolicy Wielkopolski, Gniezna, Wrześni, Kurnika i innych miejscowości. Z pamiątek z życzeniami i gratulacjami dowiadujemy się, że w tym okresie istniał Poznański Klub Hodowców Kanarków lecz niestety brak nam jakichkolwiek innych informacji o tym klubie.

W styczniu 1953 oraz 1958 roku odbywały się w Poznaniu wszechpolskie wystawy kanarków z konkursem śpiewu o tytuł Mistrza Polski. Cenną pamiątką są plakaty reklamujące mistrzostwa, na których zawsze widniało hasło promujące ochronę ptaków np. „Dzieci! Dokarmiajcie ptaki zimą!”. W latach 1954 – 62 organizowano zawsze jesienią wystawy i konkursy śpiewu o Mistrzostwo Miasta Poznania. W roku jubileuszu 55-lecia istnienia „Canaria 02” wysłała gratulację oraz życzenia wszelkiej pomyślności ob. Wiesławowi Gomułce, gdyż urodziła mu się wnuczka. Poznańscy hodowcy ofiarowali dziewczynce śpiewającego kanarka, który ku uciesze rodziców i dziadków umilał jej czas.

W 1962 roku oddział obchodził rocznice 60–lecia istnienia, a jubileuszowa wystawa i uroczystości z tym związane odbyły się w styczniu roku kolejnego. Mistrzostwa Polski, które wtedy miały miejsce w Poznaniu były ważnym wydarzeniem dla poznańskich hodowców nie tylko ze względu na rangę organizowanego konkursu. „Canaria 02” otrzymała Odznakę Honorową Miasta Poznania od Prezydium Rady Narodowej M. Poznania za propagowanie idei ochrony przyrody i ptactwa pożytecznego. Jubileuszowa uroczystość została uatrakcyjniona wręczeniem nagród za Mistrzostwo Polski, gratulacjami od Zarządu Głównego oraz innych oddziałów rejonowych, licznymi toastami wznoszonymi przez zebranych, częściom artystyczną oraz tańcami. Liczne fotografie oraz pamiątki dowodzą, że jubileusz był bardzo udany.

Trzecia kronika została założona w 1963 roku, a w jej okładkę jest wtopiona Odznaka Honorowa Miasta Poznania. W tym i kolejnym roku hodowcy organizowali wystawy lokalne na których po raz pierwszy w Poznaniu poza kanarkami harceńskimi oceniano także kanarki kolorowe, a do pokazu wystawiono również ptaki egzotyczne min. papużki faliste i zeberki. Uroczysta kolacja odbywająca się po każdym konkursie była organizowana z wielką pompą. Nie mogło zabraknąć dobrego jedzenie, mocnych napojów, wielu toastów, występów artystycznych, orkiestry i oczywiście tańców. Wieczorki koleżeńskie cieszyły się dużym zainteresowaniem i sprawiały wiele radości uczestnikom co doskonale widać na znajdujących się w kronice zdjęciach.

9 maja 1965 roku na zebraniu plenarnym oddziału „Canaria 02” najaktywniejsi członkowie otrzymali żetony XX-lecia PZHK z okazji 20-lecia P.R.L. Odznaki te były podziękowaniem za wybitne zasługi położone na niwę kanarczarstwa Polskiego w ciągu ostatnich 20 lat. Wyróżnionych zostało 37 poznańskich hodowców.

Również w latach 1965-67 odbywały się w Poznaniu wystawy rejonowe połączone z konkursem. Powstała nowa kategoria „Najlepiej urządzone stoisko” za którą przyznawano nagrody. Najlepsi hodowcy otrzymywali upominki w postaci serwisów obiadowych, waz, wazonów, toreb, ręczników, odzieży, telefonów stacjonarnych i innych. Był to dobry czas dla oddziału, w roku jubileuszu 65-lecia „Canaria 02” liczyła aż 105 członków. Zarząd Głównych PZHK docenił pracę włożoną w rozwój stowarzyszenia odznaczając hodowców medalami, dyplomami i odznakami za zasługi.

8 grudnia 1968 roku nastąpiło oficjalne otwarcie lokalu związkowego, który mieścił się przy ulicy Mickiewicza 3/1. Miał on powierzchnię 48 m2 i został nadany hodowcom poznańskiego oddziału przez Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Poznań – Jeżyce. W dniu otwarcia przy kawie dyskutowali członkowie „Canarii 02", ciesząc się z przyznania lokalu.
Kolejne wystawy rejonowe odbywały się w latach 1968-71. W okresie tym w gazetach ukazywały się artykuły o działalności poznańskich hodowców. Kilka takich artykułów znajduje się w kronice. Od 1961 do 1970 roku Poznański Punkt Skupu Kanarków wyeksportował ponad 20 tyś kanarków śpiewających i kolorowych za 2,5 mln zł. Ptaszki wyruszają w podróż do Warszawy w specjalnych klatkach zaopatrzonych w wodę i karmę, w każdej po 50 sztuk. Następnie przechodzą badania weterynaryjne po czym otrzymują zaświadczenie o stanie zdrowia i odlatują samolotem z Okęcia do zachodniej europy. Głównymi odbiorcami są Włochy, Dania, Belgia, Holandia oraz Wielka Brytania. Rocznie wysyłanych jest około 2,5 tyś śpiewaków. W roku 1971 poznański oddział PZHK „Canaria 02" przekazał 514 zł na odbudowę Zamku Królewskiego w Warszawie.

W roku 1972 „Canaria 02" świętowała jubileusz 70-lecia istnienia. Poznań był wtedy organizatorem 35 Ornitologicznych Mistrzostw Polski, na których wystawiono 70 kolekcji ptaków z całego kraju. Poznańscy hodowcy okazali się najlepsi w klasie kanarków kolorowych zdobywając tytuł Mistrzów i V-ce Mistrzów Polski w tej kategorii. Oczywiście po konkursie odbyła się huczna uroczystość - była kolacja, rozdanie nagród, przemówienia, orkiestra i tańce. W tym roku PZHK liczył 3000 hodowców zrzeszonych w 63 oddziałach rejonowych. W 9 oddziałach działały sekcje hodowców papug i ptaków egzotycznych, które to stawały się wtedy coraz bardziej popularne.

Przez kolejne 10 lat rokrocznie w okresie jesieni odbywały się wystawy rejonowe. W roku 1977 Polski Związek Hodowców Kanarków zmienił nazwę na Polski Związek Hodowców Kanarków i Ptaków Egzotycznych. 10 października 1977 otwarto sklep zoologiczny PZHKiPE „Canaria 02" w Poznaniu przy ul. Wybickiego 15. Członkowie w czynie społecznym wykonywali prace przy budowie i wyposażeniu lokalu. Sklep oferował min. kanarki, papugi, ptaki egzotyczne, rybki, dafnie, karmę dla ptaków oraz wszelkie akcesoria. Był to też rok, w którym poznański oddział świętował 75-lecie istnienia. Na wystawie upamiętniającej tą rocznice Zarząd Główny wręczył hodowcom medale za wzorową pracę na rzecz rozwoju hodowli ptaków w Polsce. Powstały nowe klasy konkursowe: kanarki brunatne oraz bastardy czyli krzyżówki kanarków z innymi ptakami, głownie szczygłami i czyżykami. Jeden z hodowców wystawił niezwykły rzadki okaz w tamtych czasach czyli papugi kozie. Tego gatunku nie miał w owym czasie żaden ogród zoologiczny w kraju!

W roku 1982 świętowano jubileusz 80-lecia istnienia oraz odbyły się w Poznaniu 46 Mistrzostwa Polski. Konkurs oraz wystawa były udane. Hodowcy „Canarii 02" otrzymali puchar od Zarządu Głównego za swoją działalności oraz gratulacje i życzenia od innych oddziałów rejonowych. W następnym roku na Mistrzostwach Polskich w Warszawie poznańscy hodowcy zwyciężyli w klasyfikacji zespołowej kanarka harceńskiego. Drugie miejsce zajął oddziała z Łazisk. Dwóch naszych hodowców odniosło sukces w klasyfikacji indywidualnej – pierwszy został Mistrzem Polski w klasie bastardy, a drugi v-ce Mistrzem w kategorii kanarki harceńskie.

Przez kolejne 30 lat PZHKiPE „Canaria 02" oddział w Poznaniu zrzeszał hodowców i

miłośników kanarków oraz ptaków egzotycznych. Prawie każdego roku w listopadzie odbywała się wystawa lokalna wraz z konkursem. Z biegiem lat pokazywano coraz to nowe gatunki papug (żako, senegaliki, alleksandretty, rozelle, łąkówki, lorki, księżniczki, świergotki, nierozłączki, wróbliczki, barabandy, kakadu, mnichy, amazonki, ary) oraz ptaków egzotycznych (ryżowce, mewki, papuziki, amadyny, astryldy, bengaliki, kubaniki, motyliki, złotobrzuszki, kulczyki afrykańskie, wikłacze, amarantki, słowiki, błyszczaki, gołąbki diamentowe). Również nowe rasy kanarków kolorowych i kształtnych dla których powstała kategoria wystawowa w 1992 roku, a jej pierwszymi przedstawicielami w Poznaniu były koroniaki niemieckie i glostery. Członkowie związku organizowali także pokazy w Palmiarni, Szamotułach oraz innych wielkopolskich miejscowościach, które to cieszyły się zawsze dużym uznaniem zwiedzających. Imprezy „Canarii 02" były zawsze reklamowane w gazetach, radiu i lokalnej telewizji oraz poprzez kolorowe plakaty rozwieszane w mieście. Hodowcy udzielali także wywiadów do prasy, w której ukazywały się również zaproszenia na kiermasze i pokazy oraz relacje z wystaw.

W roku 2009 kilku hodowców „Canarii 02" na czele z Tomaszem Nowakowskim założyło Stowarzyszenie Hodowców Papug i Ptaków Egzotycznych „Kakadu" w Nekli. Kolega Nowakowski przez pewien okres był jedynym hodowcą reprezentującym Poznań na Mistrzostwach Polski. W ostatnich latach na OMP zaczęło jeździć trochę więcej hodowców „Canarii 02" i odnoszą oni sukcesy na ogólnopolskiej arenie.

W roku 2012 poznański oddział świętował jubileusz 110-lecia istnienia. Dzięki zaangażowaniu kilku osób rocznica ta została godnie uczczona piękną wystawą oraz uroczystą kolacją. W konkursie oprócz naszych hodowców wzięli także udział koledzy z Nekli, Gorzowa Wlkp., Ostrowa Wlkp. i Niemiec. Oddział otrzymał kilka pięknych pamiątek oraz życzenia i gratulacje. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowanie publiczności i została uznana za udaną.

W lutym 2013 roku na Wlanym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym PZHKiPE „Canaria 02" o. Poznań wszyscy zebrani członkowie postanowili odejść z Polskiego Związku Hodowców Kanarków i Ptaków Egzotycznych oraz założyć nowe Stowarzyszenie, które będzie należało bezpośrednio do Polskiej Federacji Ornitologicznej. Decyzja ta została podjęta ponieważ Zarząd Główny PZHKiPE według opinii naszych hodowców praktycznie nie istnieje i nie działa prawidłowo. Mimo opłacania składek hodowcy nie czerpali praktycznie żadnych korzyści z przynależności do tej organizacji. Ominięcie pośrednika zostało uznane za dobry pomysł, gdyż tylko w taki sposób poznańskie Stowarzyszenie będzie mogło rozwinąć skrzydła.

W marcu 2013 roku odbyło się zebranie założycielskie Stowarzyszenia Hodowców Ptaków „Canaria 02" w Poznaniu. Inicjatywa cieszyła się dużym zainteresowaniem, gdyż przybyło aż 36 najbardziej zaangażowanych osób. Na spotkaniu podjęto kilka uchwał, przegłosowano statut, wybrano nowy zarząd oraz sztab założycielki. Zebrani byli zadowoleni z podjętych kroków i wspierali nowy zarząd w dążeniu do jak najszybszej rejestracji w sądzie. Dzięki pracy i zaangażowaniu kilku osób, a przede wszystkim dzięki koledze Wiesławowi Krajewskiemu udało się szybko dopełnić wszystkie formalności.

W sierpniu 2013 roku Stowarzyszenie Hodowców Ptaków „Canaria 02" Poznań zostało przyjęte do Krajowego Rejestru Sądowego otrzymując nr. 0000473244. Już w kilka dni po tym wydarzeniu Rada Federacji pozytywnie zaopiniowała propozycję przyjęcia naszej organizacji w

struktury Polskiej Federacji Ornitologicznej decyzją nr. 1/2013. „Canaria 02” stała się kandydatem na członka rzeczywistego PFO mając tym samym wszystkie prawa i obowiązki wynikające ze statutu i regulaminów obowiazujących w naszej federacji, oprócz biernego i czynnego prawa wyborczego. Zatwierdzenie stowarzyszenia jako członka rzeczywistego nastąpi na Walnym Zebraniu Delegatów PFO w marcu 2014 roku.

Członkowie Stowarzyszenia Hodowców Ptaków „Canaria 02” Poznań z radością zabrali się do pracy by realizować cele statusowe oraz przede wszystkim propagować hodowlę ptaków. Wierzymy, że to piękne hobby stanie się jeszcze bardziej popularne i zyska nowych zwolenników. Marzymy również o tym, by nasi członkowie rozwinęli swoje hodowle i reprezentowali naszą organizację na arenie krajowej jak również międzynarodowej. Zapraszam do śledzenia losów poznańskiej „Canarii 02” oraz zachęcam do wspierania naszego stowarzyszenia.
Cześć hodowli!

Tymoteusz Pruchniewski